advokatnævnet

DATO: 30.11.2016 **Sagsnr.2016-1561 + 2016-1562**

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [byret 1] klaget over [indklagede] og advokat [A], København K.

Klagens tema:

[Byret 1] har klaget over, at [indklagede] har tilsidesat god advokatskik i en sag, hvor han var beskikket forsvarer for [X], idet han mod bedre vidende gav tilsagn om at kunne give møde under hovedforhandlingen på 50 nærmere angivne retsdage, selvom han forinden med [byret 2] havde aftalt berammelse af en straffesag på dage, der for en dels vedkommende var sammenfaldende med hovedforhandlingen i nærværende sag. Dertil kommer, at han i forening med advokat [A] har tilsidesat god advokatskik ved at fremsætte anmodning om, at der skete ombeskikkelse til advokat [A].

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 28. april 2016.

Sagsfremstilling:

Ved brev af 13. april 2015 orienterede [byret 2] [indklagede] om datoerne for hovedforhandlingen af en sag, hvor han var beskikket forsvarer for [Y].

[Indklagede] blev den 3. juni 2015 ved [byret 1] beskikket som forsvarer for [X], som samtidig blev varetægtsfængslet in absentia, sigtet for menneskesmugling og omfattende bedrageri. Af udskrift af retsbogen fremgår, at [indklagede] oplyste, at han ville være i stand til at give møde på de nærmere angivne dage, hvor sagen var berammet til hovedforhandling.

Der blev den 16. juni 2015 afholdt et forberedende retsmøde i sagen, i hvilken forbindelse bl.a. fremgår, at [indklagede] var underrettet om retsmødet, men ikke mødte. Endvidere fremgår bl.a. følgende af retsbogsudskriften:

"Forsvarerhvervet

Retsformanden tilkendegav, at forsvarerhvervet er et personligt hverv. Det betyder, at alene fængselsbesøg afviklet af den beskikkede forsvarer personligt vil blive honoreret. I forbindelse med den endelige salærafregning skal forsvarerne oplyse navnet på den person, som har afviklet fængselsbesøg.

Hvis der fremadrettet måtte blive fremsat anmodning om forsvarerombeskikkelse, vil fremgangsmåden være følgende: Den nuværende forsvarer vil blive underrettet og retten vil anmode om, at den sigtede/tiltalte fremstilles i retten – forinden retten tager stilling til en evt. anmodning om ombeskikkelse.

Retten forventer som det helt klare udgangspunkt, at den beskikkede forsvarer giver personligt møde ved fristforlængelserne. Der har hidtil været tale om lange fristforlængelsesretsmøder af op mod 3 ½ times varighed, hvor mange oplysninger, som har betydning for den kommende hovedforhandling, allerede er blevet dokumenteret eller været genstand for drøftelse.

Flere forsvarere tilkendegav, at de tilfælde af forfald i forbindelse med sommerferien vil være repræsenteret af en anden af de beskikkede forsvarere i sagen."

Ved e-mail af 6. oktober 2015 til [byret 1] anmodede advokat [A], der er ansat på

[indklagede]s advokatkontor, om at blive beskikket forsvarer for [X].

[Byret 1] modtog den 15. oktober 2015 følgende e-mail:

"Til [byret 1]

Ønske om forsvarerskifte

Jeg, [X], ønsker advokat [A] som min beskikkede forsvarer under den såkaldte [...-sag]. Jeg ønsker samtidig, at [indklagede] virker som min valgte advokat – uden udgifter for staten – sådan, at han har fuld adgang til sagens akter og kan deltage i retsmøder efter behov.

Med venlig hilsen

[X]"

[Byret 1] afslog den 20. oktober 2015 anmodningen om ombeskikkelse, idet bl.a. følgende fremgår af udskrift af retsbogen:

"Anmodningen om ombeskikkelse fra [indklagede] til advokat [A] tages ikke til følge. Retten lægger herved vægt på, at anmodningen er ubegrundet og at retten i forbindelse med behandlingen af dette omfangsrige sagskompleks udtrykkeligt har meddelt forsvarerne hvorledes der vil blive forholdt, såfremt der fremsættes anmodninger om ombeskikkelse. Det er tillige indgået i vurderingen, at [X] fortsat er på fri fod og derfor ikke overfor retten personligt har ytret sig om spørgsmålet om ombeskikkelse.

Som tidligere anført bemærkes det på ny, at forsvarerbeskikkelsen er personlig. Retten vil således ikke tillade, at [indklagede] giver møde ved anden advokat. Retten lægger herved vægt på, at [indklagede] personligt overfor retten har givet tilsagn om, at han kunne give møde til de berammede dage, hvor hovedforhandlingen foretages."

Advokat [A] fremkom samme dag med sine bemærkninger til rettens afgørelse, idet han bl.a. gjorde gældende, at [X] havde været klient på advokatkontoret siden 2010, og at han både mundtligt og skriftligt udtrykkeligt havde anmodet om, at advokat [A] blev beskikket som forsvarer for ham, hvilket [indklagede] ikke havde bemærkninger til. Advokat [A] anførte endvidere, at han kunne give møde samtlige de berammede dage, og at [X] befandt sig i udlandet og ikke ville give møde under hovedforhandlingen.

[Byret 1] modtog samme dag følgende e-mail:

"Til [byret 1]

Jeg bekræfter herved mit ønske om at skifte forsvarer til advokat [A].

Mit ønsket er begrundet i, at jeg kender advokat [A] som en dygtig forsvarer. Han er med sin indsigt, kompentence og retserfaring den rigtige forsvarer for mig i den såkaldt "[…-sag]".

Jeg nærer stor tillid til ham og håber, at retten vil imødekomme min anmodning.

Med venlig hilsen [X]."

[Byret 1] afsagde den 21. oktober 2015 kendelse, hvorefter anmodningen om ombeskikkelse ikke blev taget til følge. Af begrundelsen fremgår bl.a. følgende:

"Tiltalte [X] er bekendt med, at der starter hovedforhandling i den såkaldte "[…-sag]" i dag. [X] er også bekendt med den avisomtale, der har været af det samlede [...-sag]skompleks i den danske presse siden ultimo februar 2015. [X] har på trods

heraf valgt fortsat at unddrage sig forfølgningen af sagen – og opholder sig ifølge det oplyste i udlandet.

Under disse omstændigheder finder retten, at der fortsat ikke er grundlag for at træffe afgørelse om forsvarerskifte. Det nu foreliggende skriftligt grundlag […] ændrer ikke herved. [X] må således ved personligt fremmøde i retten fremsætte og begrunde sit ønske som forsvarerskifte.

Retten har tillige lagt vægt på, at retten under behandlingen af dette sagskompleks, som bl.a. omfatter de under denne sag 14 tiltalte, som har verseret siden februar 2015, men som også omfatter flere andre sigtede/tiltalte, hvis sager behandles særskilt, har konstateret, at retten på skriftligt grundlag har truffet afgørelse om forsvarerskifte, selvom det efterfølgende har vist sig, at der ikke fra sigtedes/tiltaltes side var et reelt ønske om den af retten foretagne ombeskikkelse. Dette var baggrunden for, at det i forbindelse med det forberedende retsmøde i juni 2015 over for forsvarerne udtrykkeligt blev tilkendegivet, hvorledes retten ville forholde sig, såfremt der fremadrettet måtte fremkomme anmodninger om forsvarerbeskikkelse. Den skitserede fremgangsmåde har været fulgt af retten."

Ved e-mail af 22. oktober 2015 til [byret 1] skrev advokat [A] bl.a., at [X] fastholdt sit ønske om forsvarerskifte, og at han den følgende mandag havde mulighed for over Skype på advokat [A]s computer at fremsætte dette ønske under fremvisning af pas og eventuelt andre papirer som dokumentation for sin identitet.

Af [byret 1]s retsbogsudskrift af 26. oktober 2015 vedrørende hovedforhandling i sagen fremgår bl.a., at [indklagede] ikke var mødt, men at advokat [A] mødte og fremlagde ovennævnte e-mail af 22. oktober 2015 om kontakt med [X] via Skype. Retsformanden fremkom hertil med en begrundet tilkendegivelse, hvorefter kendelsen af 21. oktober 2015 stod ved magt.

Advokat [A] indgav den 27. oktober 2015 kæreskrift til [Landsretten] med påstand om, at [byret 1]s kendelse af 21. oktober 2015 ændredes, således at han blev beskikket som forsvarer for [X], subsidiært at [X] fik tilladelse til via Skype eller andet medie at fremsætte sit ønske om forsvarerskifte direkte for retten.

Af udskrift af retsbogen af 2. november 2015 for [byret 1] fremgår bl.a. følgende:

"Efter at retten havde truffet afgørelserne af 20. og 21. oktober 2015, hvorefter advokat [A]s anmodning om, at der skete ombeskikkelse fra [indklagede] til advokat [A], ikke blev taget til følge- og efter modtagelsen af advokat [A]s email af 22. oktober 2015 kl. 19.59, hvori advokaten anmodede om, at retsformanden mødte [X] over Skype den 26. oktober 2015 fra kl. 08.00, er retten blevet opmærksom på, at [indklagede] tillige er beskikket som forsvarer i sag nr. […] i [byret 2], hvor hovedforhandling blev indledt den 25. september 2015, jf. berammelsesbrevet af 13. april 2015 til [indklagede]. Det fremgår af berammelsesbrevet, at hovedforhandlingen i [byret 2] afvikles på flere af de retsdage, hvor nærværende sag også hovedforhandles. Der er således sammenfaldende berammelser i de to sager den 26. oktober 2015, den 2., 17., 23., 27. og 30. november 2015.

[Indklagede] oplyste ikke retten om den i [byret 2] berammede hovedforhandling i forbindelse med, at han under grundlovsforhøret den 3. juni 2015 blev beskikket som forsvarer under denne sag og hvor han gav tilsagn om, at han kunne møde på alle 50 retsdage.

Advokat [A]s anmodning af 6. oktober 2015 om, at der sker ombeskikkelse fra [indklagede] til advokat [A] er fremsat efter at hovedforhandlingen i [byret 2] var påbegyndt – og efter at de 3 første retsdage af hovedforhandlingen var afviklet.

Advokat [A] har ikke oplyst retten om de ovenfor nævnte oplysninger i forbindelse med de af advokat [A] fremsendte anmodninger og har heller ikke oplyst herom i forbindelse med fremmødet i retten den 26. oktober 2015."

Ved kendelse af 14. november 2015 stadfæstede [Landsretten] [byret 1]s kendelse om nægtelse af ombeskikkelse, idet følgende fremgår heraf:

"Efter en samlet vurdering af tidspunktet for, ordlyden af og omstændighederne omkring anmodningen om ombeskikkelse finder landsretten, at de fremlagte mails af 15. og 20. oktober 2015 – hvori i øvrigt tiltalte [X]s efternavn er stavet forkert i sidstnævnte mail – ikke kan tages som udtryk for, at det er tiltalte [X]s reelle ønske,

at der sker ombeskikkelse af advokat [A] som forsvarer i stedet for [indklagede].

Herefter, og idet det tiltrædes, at den foreslåede fremgangsmåde via Skype eller lignende ikke bør anvendes i relation til tiltalte, der holder sig skjult, stadfæster landsretten byrettens kendelse."

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

[Byret 1] har gjort gældende, at [indklagede] har tilsidesat god advokatskik ved i forbindelse med, at han blev beskikket som forsvarer for [X], at have givet tilsagn om, at han kunne give møde under hovedforhandlingen på 50 nærmere angivne retsdage, uanset at han forud herfor med [byret 2] havde aftalt berammelse af en straffesag på dage, som var sammenfaldende med hovedforhandlingen i nærværende sag.

[Byret 1] har endvidere gjort gældende, at [indklagede] og advokat [A] har tilsidesat god advokatskik med deres anmodning om, at der for [X] skete forsvarerskifte fra [indklagede] til advokat [A]. [Byret 1] har i den forbindelse henvist til, at [Landsretten] ved kendelse af 14. november 2015 har fastslået, at det ikke var [X]s reelle ønske, at der skete beskikkelse af advokat [A] i stedet for [indklagede].

Indklagede:

[Indklagede]

[indklagede] har påstået frifindelse og har til støtte herfor særligt gjort gældende, at sagen ved [byret 1] allerede var berammet, inden han blev beskikket som forsvarer for [X], og at han fik besked fra sit kontor om, at han godt kunne give møde på samtlige retsdage. Beskeden skulle dog formentlig forstås således, at enten han selv eller en af hans ansatte advokater kunne give møde de pågældende dage, da det er typisk i sådanne længerevarende sager, at retterne tillader, at man enkelte dage møder ved en stedfortræder. Hans oplysning til retten om at kunne give møde skete således ikke mod bedre vidende, men i fast overbevisning om, at dette ville være tilfældet. Forløbet beklages dog.

[Indklagede] har endvidere anført, at advokat [A] tidligere havde været forsvarer for to andre tiltalte i sagen, hvorfor der var både en faglig og økonomisk fordel for [X] ved at være repræsenteret af advokat [A], og at [X] også selv så dette som fordelagtigt og allerede i foråret 2015 ytrede et reelt ønske om ombeskikkelse.

Hvis den pågældende dommer var af den opfattelse, at anmodningen om ombeskikkelse ikke var reel, da burde dommeren ikke have afvist hans anmodning med henvisning til beslutningen om, at alle ombeskikkelser krævede personligt fremmøde, men i stedet ladet [X] komme til orde på anden vis. Dommeren var således bekendt med, at [X] hverken kunne eller ville give møde ved hovedforhandlingen, hvorfor kravet om fysisk fremmøde reelt betød, at [X] kun kunne få den forsvarer, han ønskede, hvis han samtidig lod sig anholde. Dette er i strid med retsplejeloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Advokat [A]

Advokat [A] har påstået frifindelse og har til støtte herfor særligt gjort gældende, at han tidligere har været forsvarer for andre tiltalte i "[sagskomplekset]", hvorfor han havde et kendskab til sagen, der gjorde ham naturligt interessant som forsvarer for [X], og at anmodningen om beskikkelse skete efter [X]s udtrykkelige ønske.

Rettens tilkendegivelse om, at ombeskikkelse alene kunne ske ved den sigtedes/tiltaltes direkte og personlige begæring over for retten, er i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Retten var desuden udmærket klar over, at [X] var flygtet og frygtede for sit liv, hvorfor han ikke havde mulighed for at give møde i retten. Det bemærkes i den forbindelse, at der forinden retsmødet den 20. oktober 2015 blev fundet en kniv på toilettet på samme etage, som retsmødet foregik, og [X]s bekymring for liv og helbred kunne således ikke afvises som ubegrundet. I øvrigt accepterer [byret 1] i andre tilfælde brugen af videolink, herunder ved fristforlængelser og vidneførsel.

Advokat [A] har endvidere gjort gældende, at landsrettens afgørelse efter hans opfattelse er meget løst funderet og direkte urigtig. Afgørelsen er begrundet med, at [X] i en e-mail har skrevet sit efternavn forkert, og at en person, der efter rettens opfattelse holder sig skjult – uanset årsag, ikke har samme rettigheder som andre

sigtede/tiltalte, hvilket må betragtes som foruroligende og tankevækkende.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 15 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Ad spørgsmålet om berammelse

Advokatnævnet finder, at [indklagede] har handlet i strid med god advokatskik ved at påtage sig forsvarerhvervet for [X] og i den forbindelse at erklære, at han kunne give møde på samtlige de berammede retsdage. Nævnet har herved lagt vægt på, at [indklagede] på tidspunktet for sin beskikkelse som forsvarer for [X] allerede havde aftalt berammelse af en straffesag med [byret 2] på retsdage, der for en dels vedkommende var sammenfaldende med hovedforhandlingen i nærværende sag. Advokatnævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at forsvarerhvervet er personligt, og at der var tale om et overordentligt stort sagskompleks.

Ad spørgsmålet om ombeskikkelse

En advokat må alene påtage sig en sag for en klient efter direkte anmodning fra klienten, fra en anden advokat på klientens vegne eller efter anmodning fra en offentlig myndighed eller andet kompetent organ.

Advokatnævnet finder efter en samlet vurdering, herunder på baggrund af de for nævnet fremlagte e-mails, at det ikke er godtgjort, at [indklagede] og advokat [A] har handlet i strid med god advokatskik i forbindelse med anmodningen om ombeskikkelse for [X].

Advokatnævnet finder på den baggrund, at [indklagede] i det nævnte omfang har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokatnævnet pålægger som følge af det anførte og henset til, at [indklagede] i 2014 blev pålagt to sanktioner for tilsidesættelse af god advokatskik, [indklagede] en bøde på 40.000 kr. i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

Advokatnævnet finder derimod, at advokat [A] ikke har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatnævnet frifinder derfor advokat [A].

Herefter bestemmes:

[Indklagede] pålægges en bøde på 40.000 kr.

Advokat [A] frifindes.

På nævnets vegne

Jon Stokholm